

Śląskie Studia Polonistyczne

2018, nr 2 (12)

Rada Naukowa

Przewodniczący: Marek Piechota (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
Edward Balcerzan (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
Małgorzata Czermińska (Uniwersytet Gdański)
Maria Delaperrière (INALCO Paris)
Adam Dziadek (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
Michał Głowiński (IBL PAN)
Jens Herlth (Universität Freiburg)
Marian Kisiel (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
Krzysztof Kłosiński (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
Jarosław Ławski (Uniwersytet w Białymstoku)
Jan Malicki (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
Aleksander Nawarecki (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
Leonard Neuger (Stockholms universitet)
Ryszard Nycz (Uniwersytet Jagielloński)
Józef Olejniczak (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
Dariusz Pawelec (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
François Rosset (Université de Lausanne)
Małgorzata Smorąg-Goldberg (Université Paris IV-Sorbonne)
Jerzy Smulski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Marek Tomaszewski (INALCO Paris)
Danuta Ulicka (Uniwersytet Warszawski)
Piotr Wilczek (Uniwersytet Warszawski)

Zespół Redakcyjny

Maria Barłowska, Marta Baron-Milian (dział *Omówienia i polemiki*),
Kamila Czaja, Piotr Gorliński-Kucik (sekretarz redakcji, dział
Archiwalia), Mariusz Jochemczyk, Anna Kałuża (zastępczyni redaktora
naczelnego, dział *Prezentacje*), Ryszard Koziołek, Grzegorz Olszański,
Danuta Opacka-Walasek, Magdalena Piotrowska-Grot (dział *Kronika*),
Katarzyna Szopa (dział *Omówienia i polemiki*), Krzysztof Uniłowski
(redaktor naczelny, dział *Varia*)

Redaktor naukowy materiałów w części *Materialność nowoczesności*
Anna Kałuża

Nazwiska recenzentów publikowane są raz do roku na stronie interneto-
wej czasopisma

Adres Redakcji
plac Sejmu Śląskiego 1, 40-032 Katowice

Redakcja nie odsyła materiałów niezamówionych

Oficjalna strona internetowa czasopisma:
www.slaskiestudiapolonistyczne.us.edu.pl

Publikacja jest dostępna w wersji internetowej:

Central and Eastern European Online Library
www.ceeol.com

University of Silesia Press - Open Journal System
www.journals.us.edu.pl

Spis treści

Rozprawy i artykuły

Materialność nowoczesności

- 9 Grzegorz Marcinkowski Doświadczenie szoku. Walter Benjamin i trauma nowoczesności
- 25 Kacper Bartczak Od wiersza jako organizmu mówiącego po wiersz jako formalne pole wielościowe
- 41 Katarzyna Trzeciak Poza formą miasta idealnego. Przeobrażenia nowohuckich materialności
- 59 Katarzyna Szopa Poetka rewolucji. Anna Świrszczyńska i socjalistyczny projekt równości kobiet
- 81 Dezydery Bartowski Anihilacja „dogmatu płci” jako droga do ostatecznej emancypacji „homosapa”, czyli *gender* według Williama Burroughsa
- 97 Anna Kałuża Niewspółmierność. Transmedialne zbliżenia materii medium (Antoni Tàpies, Jean Dubuffet, Jeff Wall)
- 119 Jakub Kornhauser Smart obiekty w kontekście artefaktów awangardy i neoawangardy

Archiwalia

- 137 Mowa na pogrzebie Zofii Lipskiej z Potockich. Edycja tekstu (*opracowanie i edycja tekstu Agnieszka Łapajska*)

Omówienia i polemiki

- 167 Katarzyna Trzeciak Materialistyczna krytyka literacka – niedokończony projekt [dot. J. North: *Literary Criticism. A Concise Political History*]
- 181 Kamila Czaja Książka niewyrzucalna [dot. M. Wicha: *Rzeczy, których nie wyrzuciłem*]
- 195 Kasper Pfeifer Wielka Wojna i męskość peryferii [dot. M. Szczepaniak: *Habitus żołnierski w literaturze i kulturze polskiej w kontekście Wielkiej Wojny*]
- 207 Katarzyna Warmuz Genderfikacja. Czy miasta mają płęć? [dot. M. van den Berg: *Gender in the Post-Fordist Urban. The Gender Revolution in Planning nad Public Policy*]

Varia

- 221 Helena Markowska Historia splątana. Przypadek *Historii literatury polskiej* Feliksa Bentkowskiego
- 247 Anna Szumiec Wędrówki opolsko-drohobyczańskie. *Bestiarium* Tomasza Różyckiego na tle prozy Brunona Schulza
- 267 Krzysztof Uniłowski Dżentelmen i plebejusze. Słowo na otwarcie konferencji poświęconej twórczości Witolda Gombrowicza

Kronika

- 279 Sprawozdanie z sympozjum naukowego *Ekshumacje – literatura dawna i współczesna* (Koło Naukowe Doktorantów Wydziału Filologicznego i Instytut Nauk o Literaturze Polskiej im. Ireneusza Opackiego, Wydział Filologiczny Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, 15–16 maja 2018) (*Małgorzata Więzik*)
- 285 Sprawozdanie z Dnia Polonistów (Instytut Nauk o Literaturze Polskiej im. Ireneusza Opackiego, Wydział Filologiczny Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, 23 marca 2018 roku) (*Anna Depta*)

Table of Contents

Essays and Articles

Materiality and Modernity

- 9 Grzegorz Marcinkowski The Experience of Shock. Walter Benjamin and the Trauma of Modernity
- 25 Kacper Bartczak From the Poem as an Organism that Speaks to the Poem as a Formal Multiplicity Field
- 41 Katarzyna Trzeciak Beyond the Concept of the Ideal City. Transformations of Nowa Huta Materiality
- 59 Katarzyna Szopa The Poet of the Revolution. Anna Świrszczyńska and the Socialist Project of Gender Equality
- 81 Dezydery Bartowski The Annihilation of the “Dogma of Sex” as the Way to the Final Emancipation of the “Homosap”, or Gender According to William Burroughs
- 97 Anna Kałuża Incommensurability. Transmedial Rapprochement of Medium Matter (Antoni Tàpies, Jean Dubuffet, Jeff Wall)
- 119 Jakub Kornhauser Smart Objects in the Context of Avant-garde and Neo-avant-garde Artifacts

Archival Materials

- 137 Speech at the Funeral of Zofia Lipska née Potocki. Text edition (*redacted and edited by Agnieszka Łapajska*)

Discussions and Polemics

- 167 Katarzyna Trzeciak Materialistic Literary Criticism – an Unaccomplished Project [re: J. North: *Literary Criticism. A Concise Political History*]
- 181 Kamila Czaja The Non-Disposable Book [re: M. Wicha: *Rzeczy, których nie wyrzuciłem*]
- 195 Kasper Pfeifer The Great War and the Masculinity of the Periphery [re: M. Szczepaniak: *Habitus żołnierski w literaturze i kulturze polskiej w kontekście Wielkiej Wojny*]
- 207 Katarzyna Warmuz Genderfication. Do Cities Have Gender? [re: M. van den Berg: *Gender in the Post-Fordist Urban. The Gender Revolution in Planning and Public Policy*]

Varia

- 221 Helena Markowska Entangled History. The Case of Feliks Bentrkowski's *Historia literatury polskiej* [History of Polish Literature]
- 247 Anna Szumiec Opole-Drohobycz Wanderings. *Bestiarium* of Tomasz Różycki in the Context of Bruno Schulz's Prose
- 267 Krzysztof Uniłowski Gentleman and Plebeians. A Word for the Opening of a Conference Dedicated to the Work of Witold Gombrowicz

Chronicles

- 279 Report from the Academic Symposium *Exhumations - Old and Modern Literature* (Doctoral Students' Academic Group of the Faculty of Philology and Institute of Polish Literature of Ireneusz Opacki, Faculty of Philology, University of Silesia, Katowice, May 15-16, 2018) (Małgorzata Więzik)
- 285 Report on Polish Philology Day (Institute of Polish Literature of Ireneusz Opacki, Faculty of Philology, University of Silesia in Katowice, 23 March 2018) (Anna Depta)

Fotografia na okładce © anton_mitschke

Redakcja i korekta
Magdalena Starzyk

Projekt okładki, projekt typograficzny i łamanie
Tomasz Gut

ISSN 2084-0772

(wersja drukowana)

ISSN 2353-0928

(wersja elektroniczna)

Copyright for this edition © by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Creative Commons

Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych

4.0 Międzynarodowe

Attribution – NonCommercial – NoDerivatives

4.0 International

Wydawca

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice

www.wydawnictwo.us.edu.pl

e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład publikacji: 70 + 35 egz. Liczba arkuszy drukarskich: 18,0. Liczba arkuszy wydawniczych: 20,0. Cena 28 zł (+ VAT). Publikację wydrukowano na papierze Sora Matt Arte 100 g/m², dostępnym w ofercie firmy Panta. Do składu użyto kroju pisma Skolar (autorstwa Davida Březiny) oraz kroju Switzer EFN z oferty firmy Fonty.pl. Druk i oprawa: Volumina.pl Daniel Krzanowski, ul. Księcia Witolda 7-9, 71-063 Szczecin.